

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ**

“TARIM MAKİNALARININ BİLİNÇLİ KULLANIMI”

Proje Kodu: 625FFAA4613B8

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Doç. Dr. Cihat YILDIZ
Ziraat Fakültesi

Araştırmacılar:

Prof. Dr. Yıldırım YILDIRIM
Prof. Dr. Ahmet ÇELİK
Prof. Dr. Mustafa Gökalg BOYDAŞ

Haziran, 2022
ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	5
Sonuçlar	9

ÖNSÖZ

Tarımsal üretimde diğer girdilerin etkinliğini artırmak, ekonomikliğini sağlamak ve çalışma koşullarını iyileştirme yönünde tamamlayıcı bir unsur olan tarımsal mekanizasyon, işletmeler için önemli, ancak pahalı bir girdi kalemidir. Yapılan çalışmalarda tüm tarımsal girdiler içerisinde tarımsal mekanizasyonun payının, %40-50 düzeyinde olduğu saptanmıştır. Ülkemiz genelinde ortalama işletme büyüklüğünün 70 dekar ve işletmelerin % 65'inin arazi varlığının 50 dekarın altında olduğu gerçeği göz önüne alındığında, bu işletmelerin tarımsal üretimde kullanmak üzere ihtiyaçları olan tarım alet ve makinalarını öz kaynakları ile satın almalarının zor olduğu görülmektedir. Küçük işletmeler sermaye yetersizliğinin yanı sıra arazi varlığının az olması nedeniyle, sahip olunan tarım alet makinaları yıl içerisinde yeterince kullanılamamakta, atıl mekanizasyon kapasitesi oluşmaktadır. Bunun sonucunda birim alana düşen makina sabit giderleri artmakta, makinaların pek çoğu mekanik ömrünü doldurmadan ekonomik kullanım ömürlerini tamamlamaktadırlar.

Sınırlı işletme büyüklüğü ve sermaye yetersizliği nedeniyle, tarımsal üretimde gerekli tarım alet ve makinaları satın alamayan işletmelerin makine ihtiyacını karşılamak, öte yandan makine sahibi işletmelerin atıl mekanizasyon kapasitelerini değerlendirmek amacıyla, makinaların diğer işletmelerin hizmetine sunulması ve kullandırılması tarımda ortak makine kullanımı olarak tanımlanmaktadır.

Bu projede Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından 2019 yılında, yörede bitkisel üretim yapan çiftçilerin üretimde kullanmak üzere ihtiyaç duydukları tarım alet ve makinaları ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kurulan tarım makinaları parkından hizmet alan çiftçilere, “tarım makinalarının bilinçli kullanımı” konusunda uygulamalı eğitim verilmiştir. Eğitimler Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri tarafından, makine parkında bulunan makinaların üzerinde uygulamalı olarak verilmiştir.

Proje sonucunda eğitim alan çiftçilerin makinaların ayar, bakım, kullanım, temizlik, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bir aşama kaydetmesi hedeflenmiştir.

ÖZET

Tarım Makinalarının Bilinçli Kullanımı adlı toplumsal duyarlılık projesi 2019 yılında Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından, yörede bitkisel üretim yapan çiftçilerin üretimde kullanmak üzere ihtiyaç duydukları tarım alet ve makinaları ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan, tarım makinaları parkından hizmet alan çiftçilere bilinçli makine kullanımı yetkinliğini kazandırmak amacıyla yürütülmüştür. Proje uygulamalı eğitim projesi tarzında Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Projede, makine parkında bulunan traktör, toprak işleme, ekim, bakım, gübreleme, hasat, harman, ürün işleme konularını içeren 8 farklı alanda hizmet veren tarım makinalarının tanıtımı, ayarı, kullanımı, bakımı, temizliği, iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitime katılan çiftçilerimize ve makine parkı çalışanlarına eğitim verilmiştir. Eğitim sonunda katılımcılara düzenlenen törenle “Katılım Sertifikaları” verilmiştir.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Makinaları, Bilinçli Kullanım, Ortak Makine Kullanımı

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje, 30.04.2022 tarihinde Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı ve ÇETAŞ A.Ş iş birliği ile Erzurum/Yakutiye sınırları içerisinde yer alan ÇETAŞ yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Proje uygulamalı eğitim projesidir. Proje kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediyesi Tarım Makinaları Parkından daha önce makine kiralayarak hizmet alan 50 çiftçi eğitime davet edilmiştir. 30 Nisan 2022 günü saat 10:00'da Erzurum / Yakutiye sınırları içerisinde yer alan Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Çevre Temizlik Ağaç Peyzaj AŞ (ÇETAŞ) kampüsüne gelen çiftçilerimize, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri tarafından uygulamalı eğitim vermiştir. Makine parkında traktör, toprak işleme, ekim, bakım, gübreleme, hasat, harman, ürün işleme alanlarında olmak üzere 8 farklı alanda hizmet veren toplam 56 adet tarım makinası bulunmaktadır. Bu makinaların önce tanıtımı yapılmış, makinaların ayarlanması, kullanımı, bakımı, temizliği, iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitime katılan çiftçilerimize ve makine parkı çalışanlarına eğitim verilmiştir. Eğitim sonunda katılımcılara düzenlenen törenle "Katılım Sertifikaları" verilmiştir.

PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

Katılımcılar

Pnömatik hassas ekim makinasının bilinçli kullanımı

Mısır silaj makinasının bilinçli kullanımı

Katı gübre dağıtma makinasının bilinçli kullanımı

Katılımcılara sertifikalarının verilmesi

Katılımcılara sertifikalarının verilmesi

Katılımcılara sertifikalarının verilmesi

Katılımcılara sertifikalarının verilmesi

SONUÇLAR

Tarım Makinalarının Bilinçli Kullanımı adlı toplumsal duyarlılık projesi, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı işbirliği tarafından yürütülmüş ve Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenmiştir. Proje kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediyesi Tarım Makinaları Parkından makine kiralayarak hizmet alan çiftçilere uygulamalı olarak tarım makinalarının bilinçli kullanımı eğitimi verilmiştir. Traktör başta olmak üzere toprak işleme, ekim, bakım, gübreleme, hasat, harman, ürün işleme konularını içeren 8 farklı alanda hizmet veren tarım makinalarının tanıtımı yapılmış, ayarı, kullanımı, bakımı, temizliği, iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitime katılan çiftçilerimize ve makine parkı çalışanlarına eğitim verilmiştir. Böylece bu projeden sonra makine kiralayacak çiftçilerimizin kiraladıkları makinaları daha bilinçli kullanmaları, makinalar ile yaptıkları tarımsal faaliyetlerden daha yüksek verim almaları ve bu faaliyetleri gerçekleştirirken hem kendi hem de çevrelerindeki insanların can ve mal güvenliğini sağlamaları amaçlanmıştır.

Eğitim sonunda katılımcılara düzenlenen törenle “Katılım Sertifikaları” verilmiştir. 2022 yılından itibaren makine parkından, makine kiralamada “tarım makinalarının bilinçli kullanımı” eğitimini alanlara öncelik verilmesi ve gelecek yıllarda parktan makine kiralamak için bu eğitimi almanın ön koşul olarak uygulanması noktasında fikir birliğine varılmıştır.